

Seznam doporučených odrůd cukrovky pro rok 2010

THE LIST OF RECOMMENDED SUGAR BEET BARIETIES IN THE CZECH REPUBLIC FOR THE YEAR 2010

Pro rok 2009 bylo přiblíženo do Seznamu doporučených odrůd (SDO) 34 odrůd cukrovky. Z celkového počtu byla téměř třetina odrůd s tolerancí k nematodům nebo riziktonii. I v prodejnosti odrůd byl patrný nárůst u těchto odrůd na 5 % z celkového objemu prodaných výsevních jednotek (celkem necelých 63 tisíc VJ), což je asi o polovinu více, než v roce předchozím (1).

Významným faktorem ovlivňujícím kvalitativní i kvantitativní znaky u cukrovky je počasí. V letošním roce zrovna příznivě hlavně z počátku vegetace, nebylo. Cukrovka byla na všech lokalitách zaseta do poloviny dubna, ale bobužel tolik očekávané srážky nepřicházely. Vzházení bylo velmi nevyrovnané a etapovitě. Na většině lokalit se pokusy během června srovnaly, ale na některých se počáteční nevyrovnanost protáhla až do sklizně a projevilo se to nižším výnosem. Závěr vegetace byl poměrně suchý a extrémně teplý. Hodnoty cukernatosti přesto zůstaly téměř na stejné úrovni jako v loňském roce, cca 18 %. Výnos kořene byl cca 78 t.ba⁻¹, což sice nepředčilo průměrný výnos z roku 2007 (84 t.ba⁻¹), ale řadí se za posledních deset let k těm vyšším, což při podprůměrných srážkách na většině lokalit svědčí i o stále kvalitnějších odrůdách, které jsou schopny nepříznivé podmínky překonat a neztratit svou kvalitu.

Jelikož cukrovka se stále řadí k jedněm z nejstabilnějších plodin v ekonomice zemědělských podniků, je třeba pro její rentabilitu v pěstování vybrat nejen vhodnou lokalitu, včas a kvalitně ji připravit pro setí – ale také vybrat vhodné a kvalitní osivo. Velkou měrou tomu určitě poslouží i publikování výsledků zkoušení odrůd pro SDO.

Seznam doporučených odrůd cukrovky

Seznam doporučených odrůd vydává Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) ve spolupráci se Svazem pěstitelů cukrovky Čech, v souladu s ustanovením § 38, zákona č. 219/2003 Sb. (Zákon o oběhu osiva a sadby a o změně některých zákonů), a to na základě pověření Ministerstva zemědělství České republiky. Na spolupráci se dále finančně i odborně podílel Svaz pěstitelů cukrovky Moravy a Slezska, cukrovarnické společnosti a osivářské firmy.

Zkoušení odrůd pro SDO bezprostředně navazuje na systém Společného zkoušení registrovaných odrůd cukrové řepy, který v České republice existoval od roku 1993.

Odrůdy jsou do zkoušek zařazeny po registraci v České republice na základě žádosti žadatele.

Seznam doporučených odrůd cukrovky zahrnuje výsledky šesti pokusů s registrovanými odrůdami cukrovky prováděnými ÚKZÚZ a Svazem pěstitelů cukrovky Čech, které byly založeny na vybraných lokalitách (tab. I.) podle požadavku pěstitelů a cukrovarnického průmyslu.

Pro získání podrobnějších informací o hospodářských vlastnostech jednotlivých odrůd cukrové řepy – i s ohledem na rozdílné půdní a klimatické podmínky v rámci rozhodujících oblastí pěstování cukrovky v České republice – byl počet zkušebních lokalit v roce 2009 vyšší, než je nezbytně nutné pro registraci odrůdy, obdobně jako v předchozích letech (1, 2, 3).

Tab. I. Přehled pokusných lokalit v roce 2009

Zkratka	Lokalita	Instituce zodpovědná za pokus	Pokusy založeny v letech	Okres	Nadmořská výška (m)	Dlouhodobá průměrná teplota t ₃₀ (°C)	Průměrný roční úhrn srážek s ₃₀ (mm)	Půdní typ a půdní druh*	Datum setí	Datum sklizně
CAS	Čáslav	ÚKZÚZ	2003–2009	KH	260	8,9	555	ČMh-h	11. 4.	6. 10.
BY	Bystřice	ZS Nechanice	2008–2009	JC	310	7,8	760	HMm-h	10. 4.	8. 10.
KC	Kočič	SESVanderHave	2003–2009	CR	280	9,2	625	ČMm-h	7. 4.	2. 10.
LT	Lutín	STRUBE ČR	2003–2009	OL	226	8,6	502	ČMm-jh	10. 4.	22. 9.
PJA	Pusté Jakartice	ÚKZÚZ	2003–2009	OP	295	8,3	584	HMI-h	14. 4.	29. 9.
VER	Věrovany	ÚKZÚZ	2003–2009	OL	207	8,7	502	ČMh - h	15. 4.	23. 9.

* Genetický půdní typ a subtyp: ČMm – černozem typická, ČMh – černozem hnědozemní, HMm – hnědozem typická, HMI – hnědozem luvizemní; Půdní druh (dle zrnitosti, skeletovitosti a hloubky): h – hlinitá půda (střední), jh – jílovitohlinitá půda (těžká).

Metodika zkoušení

V pokusech byly sledovány a následně vyhodnoceny nejdůležitější hospodářské vlastnosti 34 odrůd. Odrůdy jsou rozděleny do tabulek podle tolerance a tak i hodnoceny. Ve výsledkových tabulkách jednotlivých znaků (tab. II., III., IV. a V.) jsou maximální a minimální hodnoty vyznačeny tučně a odrůdy jsou řazeny abecedně.

V tabulkách, které uvádějí souhrnné hodnocení podle indexu (tab. VI., VII. a VIII.), jsou odrůdy řazeny sestupně podle hodnoty indexu.

Založení pokusů

Pokusy s cukrovkou byly založeny v neúplných blocích typu α design.

Pokusné parcely měly tyto parametry:

- plocha parcely 10,0 m²,
- šířka parcely 1,35 m,
- délka parcely 7,41 m,
- počet řep
na parcele 90 ks,
- počet řádků
na parcele 3,
- počet opakování 3,
- vzdálenost rostlin
v řádku 0,25 m,
- vzdálenost řádků 0,45 m.

Agrotechnika

Agrotechnika pokusu vychází z platných agrotechnických zásad, které jsou používány ÚKZÚZ v pokusech pro registraci odrůd.

Do pokusů pro SDO bylo použito osivo řepy odebrané z partií určených k prodeji konečným uživatelům. Osivo bylo mořené přípravkem Gaucho 70 WS. Ochrana proti škůdcům a plevelům byla provedena registrovanými přípravky.

Všechny pokusy pro SDO byly jednotně ošetřeny proti komplexu listových skvrnitostí 1. července 2009 fungicidním přípravkem Amistar v dávce 1 l.ha⁻¹, druhé ošetření bylo

Tab. II. Výskyt komplexu listových skvrnitostí v roce 2009

Odrůda	Lokality											
	BY	CAS	KC	LT	PJA	VER	BY	CAS	KC	LT	PJA	VER
	Listové skvrnitosti k 15. 8. 2009 (9-1)						Listové skvrnitosti před sklizní (9-1)					

ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOMÁNII

ANTILLA	9,0	8,0	9,0	7,7	8,7	0,0	7,0	6,3	9,0	6,7	6,3	8,7
BRITANNIA	8,0	8,0	9,0	8,7	8,3	0,0	8,3	7,3	9,0	7,3	3,7	8,0
CANYON	9,0	7,7	9,0	7,7	7,0	0,0	8,0	5,3	9,0	6,3	3,7	8,0
CARUSO	9,0	7,7	9,0	8,7	7,7	0,0	7,0	6,0	9,0	8,7	4,3	7,7
ESPERANZA	8,3	8,0	9,0	7,7	8,7	0,0	7,7	5,7	9,0	5,7	4,3	8,0
EXPERT	9,0	8,0	9,0	8,3	7,7	0,0	7,7	6,3	7,7	7,3	3,7	8,0
FELICITA	8,3	8,0	9,0	8,3	8,3	0,0	8,0	7,0	9,0	6,3	4,3	8,0
FESTINA	8,0	8,0	9,0	7,7	8,3	0,0	7,0	6,7	9,0	5,7	5,0	8,3
HELITA	9,0	8,0	9,0	8,7	8,3	0,0	7,3	7,0	9,0	8,0	4,3	7,7
IMPERIAL	8,3	8,0	9,0	7,7	8,7	0,0	7,3	6,3	9,0	6,0	4,3	8,0
KATKA KWS	8,3	8,3	8,3	7,3	8,7	0,0	7,3	5,7	8,3	5,3	3,0	7,7
KIRINGA KWS	9,0	8,0	8,3	8,0	8,0	0,0	7,0	5,7	8,3	6,0	3,7	8,0
LASKA KWS	9,0	8,0	9,0	8,0	7,7	0,0	7,3	6,7	7,7	7,0	3,7	7,7
LUCATA	9,0	8,0	9,0	8,0	8,3	0,0	7,0	7,0	9,0	6,7	6,3	8,0
MARIETTA	9,0	8,0	9,0	7,7	8,7	0,0	7,7	6,7	9,0	6,0	5,7	8,0
MERAK	8,7	8,0	9,0	9,0	8,3	0,0	7,3	7,0	9,0	8,7	5,0	8,0
MONDIAL	8,7	8,3	9,0	8,0	9,0	0,0	7,0	7,0	9,0	6,3	6,3	8,0
MONZA	8,7	8,0	9,0	7,0	8,7	0,0	7,3	6,7	9,0	5,0	6,3	8,0
NANCY	9,0	8,3	9,0	8,3	8,3	0,0	7,3	7,0	9,0	6,0	5,0	8,3
POHODA	9,0	8,0	7,0	8,3	7,0	0,0	7,7	6,3	6,7	7,0	3,0	7,7
PYTHON	9,0	8,0	8,3	8,0	8,3	0,0	7,0	6,3	8,3	7,0	3,7	8,0
SCORPION	8,3	8,0	8,3	8,3	7,7	0,0	7,3	6,0	7,7	7,7	3,7	8,0
SEVERA KWS	9,0	8,0	9,0	8,0	8,7	0,0	7,0	7,0	8,3	7,0	5,7	8,0
VICTOR	9,0	8,0	9,0	8,7	8,7	0,0	7,3	7,0	9,0	9,0	5,0	8,3
Průměr	8,7	8,0	8,8	8,1	8,2	0,0	7,4	6,5	8,6	6,8	4,6	8,0

ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOKTONII

KEVIN	8,3	8,3	8,3	9,0	8,3	0,0	7,0	7,0	8,3	8,7	5,7	8,3
PIRANHA	9,0	8,0	9,0	7,0	8,3	0,0	7,0	6,7	9,0	5,0	4,3	7,7
ROSIRE	9,0	8,3	9,0	7,7	8,3	0,0	6,3	6,3	9,0	6,0	4,3	7,7
TAIFUN	9,0	8,3	9,0	8,0	8,0	0,0	8,0	7,7	9,0	6,7	6,3	8,3
VEDETA	9,0	8,0	8,3	9,0	9,0	0,0	7,0	7,0	8,3	8,7	6,3	8,7
Průměr	8,9	8,2	8,7	8,1	8,4	0,0	7,1	6,9	8,7	7,0	5,4	8,1

ODRŮDY TOLERANTNÍ K HÁDÁTKU

BERING	9,0	8,0	9,0	8,7	8,3	0,0	7,3	6,3	9,0	7,7	3,7	7,3
HALINA KWS	9,0	8,0	9,0	8,3	9,0	0,0	7,3	6,7	9,0	6,7	4,3	8,3
JULIETTA	8,3	8,3	8,3	8,3	8,0	0,0	7,7	6,3	8,3	6,7	4,3	8,0
LIMONICA KWS	9,0	8,0	8,3	8,7	8,7	0,0	7,3	6,7	8,3	7,3	4,3	8,3
PAVLA KWS	9,0	8,0	9,0	8,3	8,3	0,0	7,7	6,0	9,0	6,7	6,3	8,3
Průměr	8,9	8,1	8,7	8,5	8,5	0,0	7,5	6,4	8,7	7,0	4,6	8,0

Tab. III. Výnos kořene v roce 2009 v relativních hodnotách

Odrůda	Lokality						Průměr	
	BY	CAS	KC	LT	PJA	VER	(% rel.)	(t.ha ⁻¹)
ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOMÁNII								
ANTILLA	97,4	96,9	98,2	97,5	94,7	101,6	97,7	76,2
BRITANNIA	102,5	96,8	105,8	99,2	103,2	94,8	100,2	78,1
CANYON	98,4	98,8	99,8	95,4	102,0	88,8	97,2	75,8
CARUSO	101,6	101,9	97,3	104,9	97,9	85,6	98,2	76,6
ESPERANZA	101,8	106,5	106,2	105,2	105,4	104,7	104,9	81,8
EXPERT	97,3	101,6	95,9	84,8	98,3	95,6	96,0	74,8
FELICITA	94,5	90,3	96,6	97,9	97,1	94,0	94,8	74,0
FESTINA	100,4	107,2	104,1	99,3	97,4	100,0	101,6	79,2
HELITA	91,6	94,2	90,9	89,1	91,1	108,5	94,4	73,6
IMPERIAL	95,2	100,7	97,6	105,4	97,8	119,4	102,7	80,1
KATKA KWS	99,6	94,2	98,1	100,1	99,7	101,8	98,8	77,0
KIRINGA KWS	104,3	104,3	101,1	82,0	104,3	111,5	101,8	79,4
LASKA KWS	101,3	104,7	102,5	97,7	103,8	101,2	102,0	79,6
LUCATA	102,8	101,4	102,0	103,5	98,4	92,8	100,1	78,1
MARIETTA	101,1	97,3	101,9	106,7	102,7	93,6	100,3	78,2
MERAK	100,1	100,8	95,5	104,1	101,7	95,4	99,6	77,7
MONDIAL	102,1	104,6	99,7	106,7	101,8	106,2	103,5	80,8
MONZA	99,4	96,2	100,6	104,0	89,4	109,0	99,7	77,7
NANCY	102,3	100,1	105,0	114,7	99,8	94,9	102,4	79,9
POHODA	107,2	103,3	104,9	98,7	106,4	101,8	103,8	80,9
PYTHON	107,0	103,7	109,3	95,9	100,6	100,0	102,8	80,2
SCORPION	101,6	102,1	93,9	95,1	102,7	99,2	99,4	77,5
SEVERA KWS	97,0	97,8	97,5	103,6	106,8	98,1	100,0	78,0
VICTOR	93,4	94,6	95,5	108,4	97,0	101,2	98,1	76,5
Průměr abs. (t.ha ⁻¹)	82,9	91,1	70,1	68,7	75,3	79,9		78,0
MD 0,05	6,4	6,8	8,1	9,9	8,4	13,4	5,9	4,6

ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOKTONII

KEVIN	95,5	90,9	87,4	100,8	96,8	92,1	93,8	65,6
PIRANHA	100,3	102,9	103,5	112,1	97,5	91,8	101,1	70,6
ROSIRE	103,6	110,9	107,5	96,4	107,0	101,4	104,6	73,1
TAIFUN	104,0	98,3	101,6	95,6	99,4	113,6	102,2	71,4
VEDETA	96,7	97,0	100,0	95,1	99,3	101,1	98,2	68,6
Průměr abs. (t.ha ⁻¹)	72,6	80,0	61,2	63,1	69,1	73,2		69,9
MD 0,05	6,4	6,8	8,1	9,9	8,4	13,4	7,1	5,0

ODRŮDY TOLERANTNÍ K HÁDÁTKU

BERING	109,1	110,9	97,4	108,2	104,7	100,2	105,3	81,9
HALINA KWS	96,3	92,2	94,4	96,7	95,9	95,0	95,0	73,9
JULIETTA	102,3	98,5	104,5	107,3	102,8	104,0	103,1	80,2
LIMONICA KWS	96,5	97,0	97,2	91,7	98,4	100,7	96,9	75,4
PAVLA KWS	95,8	101,4	106,6	96,1	98,2	100,1	99,6	77,4
Průměr abs. (t.ha ⁻¹)	81,1	85,3	67,9	77,8	71,1	83,4		77,8
MD 0,05	6,4	6,8	8,1	9,9	8,4	13,4	4,9	3,8

provedeno přípravkem Bumper Super v dávce 1 l.ha⁻¹ nejpozději třicet dní po prvním ošetření. Na všech lokalitách mimo Lutína byl v roce 2009 proveden i třetí postřik přípravkem Top-sin M 70 WP v dávce 0,3 kg.ha⁻¹.

Skližeň pokusů

Termíny sklizně byly stanoveny na období od konce září do poslední dekády října. Sklizeny byly celé pokusné parcely, nesklizené nebo propadlé kořeny se dosbíraly ručně.

Sledované znaky

Komplex listových skvrnitostí – skvrnatičky řepné (*Cercospora beticola*) a větevnatky řepné (*Ramularia beticola*) – hodnocení se provádělo v ohnisku choroby ve třech termínech (15. 7., 15. 8. a před sklizní) bonitační stupnicí 9–1 podle metodiky ÚKZÚZ (tab II.).

VK – Výnos kořene (%) – je uveden v procentech k průměru zkoušených odrůd (tab. III.).

C – Cukernatost (%) – byla stanovena v laboratoři firmy Syngenta Semčice na polarimetru Sucromat analyzátoru Beta-lyser. Je uvedena v relativních procentech k průměru všech zkoušených odrůd (tab. IV.).

PC – Výnos polarizačního cukru (%) – je vypočten dle vzorce:

$$PC = \frac{C \cdot VK}{100}$$

Je uveden v relativních procentech k průměru všech zkoušených odrůd.

R – Výtěžnost bílého cukru (rafinády) (%) – je stanovena podle Reinefelda, výpočtem dle vzorce:

$$R = C - [0,343(Na + K) + 0,094\alpha N + 0,29]$$

Výtěžnost bílého cukru (rafinády) je uvedena v relativních procentech k průměru všech odrůd.

VR – Výnos bílého cukru (rafinády) (%) – vypočte se podle vzorce:

$$VR = \frac{R \cdot VK}{100}$$

Je uveden v relativních procentech k průměru všech odrůd.

INDEX je relativní vyjádření parametrů odrůdy k průměru všech zkoušených odrůd a vypočte se podle vzorce:

$$INDEX = \frac{VK + C + R + VR}{4}$$

kde:

VK – výnos kořene (% rel.),
C – cukernatost (% rel.),
R – výtěžnost rafinády (% rel.),
VR – výnos rafinády (% rel.).

Metoda „**αdesign**“ je pokusnická metoda uspořádání pokusných členů, která spolu s adekvátní biometrickou analýzou umožňuje citlivěji eliminovat působení vlivu půdní heterogenity.

„**MD 0,05**“ tzv. minimální difERENCE na hladině významnosti $P = 0,05$. O tuto hodnotu se musí jednotlivé odrůdy v hodnoceném znaku minimálně lišit, aby byl jejich rozdíl statisticky významný.

U znaku (komplex listových skvrnitostí), který je **hodnocen bodovou stupnicí**, představuje hodnota 9 nejpříznivější a hodnota 1 nejméně příznivý projev. Hodnota 0 znamená, že se choroba na pokusném místě nevyskytla.

*Přetištěno z publikace ÚKZÚZ
se svolením autorů
(redakčně upraveno, kráceno);*

úvod: Lenka Hakaufová.

Tab. IV. Cukernatost v roce 2009 v relativních hodnotách

Odrůda	Lokality						Průměr	
	BY	CAS	KC	LT	PJA	VER	(% rel.)	(% abs.)

ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOMÁNII

ANTILLA	100,7	100,0	99,7	99,0	100,0	97,4	99,5	18,2
BRITANNIA	98,8	101,4	100,6	99,5	100,7	99,2	100,1	18,4
CANYON	102,2	97,6	99,9	103,4	97,5	96,8	99,5	18,3
CARUSO	99,3	99,0	99,9	98,6	99,4	102,2	99,7	18,3
ESPERANZA	99,5	97,3	98,9	97,2	99,1	97,9	98,3	18,0
EXPERT	102,0	104,5	101,7	106,5	104,7	105,9	104,2	19,1
FELICITA	96,7	103,2	102,1	101,8	102,3	103,0	101,5	18,6
FESTINA	101,3	98,9	101,1	99,3	102,2	101,7	100,8	18,5
HELITA	100,8	103,2	100,5	99,0	103,0	100,3	101,2	18,6
IMPERIAL	100,4	99,6	100,1	104,5	98,9	98,3	100,3	18,4
KATKA KWS	103,1	104,6	106,1	100,5	101,2	102,8	103,1	18,9
KIRINGA KWS	103,1	97,3	101,0	102,1	99,9	102,6	101,0	18,5
LASKA KWS	99,9	99,2	95,4	101,9	99,7	102,2	99,7	18,3
LUCATA	97,8	100,6	100,6	99,6	100,6	98,6	99,6	18,3
MARIETTA	99,2	98,9	100,0	100,1	97,9	96,2	98,7	18,1
MERAK	101,0	99,4	100,1	99,7	100,3	102,7	100,5	18,4
MONDIAL	95,2	95,5	96,6	94,8	96,7	96,1	95,8	17,6
MONZA	98,6	99,2	99,7	100,3	99,9	97,6	99,2	18,2
NANCY	96,8	99,0	95,3	94,5	98,2	97,1	96,9	17,8
POHODA	99,3	98,4	98,3	98,6	97,6	100,2	98,7	18,1
PYTHON	100,3	98,6	99,3	99,7	99,0	99,9	99,5	18,2
SCORPION	101,0	98,9	96,2	98,4	97,8	95,9	98,0	18,0
SEVERA KWS	101,9	101,7	99,4	100,7	99,6	101,0	100,7	18,5
VICTOR	101,0	103,9	107,4	100,4	103,9	104,5	103,6	19,0
Průměr abs. (%)	18,6	18,4	18,4	17,3	19,2	18,1		18,3
MD 0,05	3,8	2,1	4,8	5,2	2,4	4,3	2,0	0,4

ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOKTONII

KEVIN	99,7	101,5	99,2	100,9	101,6	102,7	100,9	18,8
PIRANHA	99,9	98,7	99,2	96,6	98,9	100,9	99,1	18,4
ROSIRE	100,1	97,3	98,6	99,6	96,6	96,2	98,1	18,3
TAIFUN	102,2	102,8	102,8	102,5	104,0	100,9	102,5	19,1
VEDETA	98,1	99,8	100,3	100,3	98,8	99,3	99,4	18,5
Průměr abs. (%)	18,9	18,7	19,1	17,5	19,3	18,2		18,6
MD 0,05	3,8	2,1	4,8	5,2	2,4	4,3	1,7	0,3

ODRŮDY TOLERANTNÍ K HÁĎÁTKU

BERING	95,1	95,1	92,7	98,9	95,4	95,3	95,4	17,7
HALINA KWS	104,3	105,7	102,8	100,0	104,4	102,3	103,3	19,2
JULIETTA	95,3	95,6	97,7	98,1	95,8	98,5	96,8	18,0
LIMONICA KWS	103,7	102,1	103,3	101,4	101,9	105,0	102,9	19,1
PAVLA KWS	101,6	101,5	103,5	101,6	102,5	99,0	101,6	18,9
Průměr abs. (%)	18,7	18,7	19,2	17,4	19,3	18,2		18,6
MD 0,05	3,8	2,1	4,8	5,2	2,4	4,3	2,3	0,4

Tab. V. Výnos bílého cukru (rafinády) v roce 2009 v relativních hodnotách

Odrůda	Lokality						Průměr	
	BY	CAS	KC	LT	PJA	VER	(% rel.)	(t.ha ⁻¹)
ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOMÁNII								
ANTILLA	97,7	96,6	98,1	97,0	93,8	98,0	96,9	12,5
BRITANNIA	101,4	98,4	107,7	99,3	104,5	94,3	100,8	13,0
CANYON	100,5	96,2	99,8	99,1	98,7	87,2	96,8	12,5
CARUSO	102,0	101,4	97,6	104,3	97,7	88,8	98,6	12,8
ESPERANZA	101,2	103,7	105,4	102,4	105,0	100,1	102,9	13,3
EXPERT	100,5	107,9	98,7	92,0	105,1	103,5	101,8	13,2
FELICITA	91,7	93,8	99,2	100,7	100,3	98,0	97,0	12,6
FESTINA	102,4	105,7	104,8	99,0	100,4	104,0	102,9	13,3
HELITA	91,9	97,6	92,3	87,9	94,5	107,3	95,5	12,4
IMPERIAL	94,9	99,7	96,9	110,5	95,7	115,5	101,9	13,2
KATKA KWS	103,9	99,5	104,2	101,3	101,8	105,2	102,6	13,3
KIRINGA KWS	108,4	101,8	103,0	84,2	104,6	113,3	103,1	13,3
LASKA KWS	100,4	103,3	96,9	99,3	103,3	104,0	101,4	13,1
LUCATA	99,0	101,0	101,5	102,7	97,7	89,9	98,6	12,8
MARIETTA	99,1	95,1	101,3	106,5	98,9	88,7	97,9	12,7
MERAK	102,2	101,6	96,6	104,8	102,9	99,9	101,3	13,1
MONDIAL	95,6	98,8	94,7	98,9	96,5	101,2	97,6	12,6
MONZA	96,7	94,8	100,6	104,8	88,7	105,8	98,2	12,7
NANCY	98,0	98,3	99,0	106,4	96,7	90,7	98,0	12,7
POHODA	107,0	101,8	101,8	96,7	103,7	102,1	102,4	13,3
PYTHON	108,1	102,4	108,2	96,2	100,0	100,4	102,7	13,3
SCORPION	103,2	101,1	90,5	93,4	100,3	96,4	97,9	12,7
SEVERA KWS	98,7	99,5	96,6	104,6	106,0	98,5	100,6	13,0
VICTOR	95,5	99,9	104,5	108,0	102,9	107,1	102,6	13,3
Průměr abs. (t.ha ⁻¹)	14,0	15,2	11,8	10,8	12,9	12,9		12,9
MD 0,05	6,3	6,7	9,4	11,9	7,9	14,5	5,6	0,7
ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOKTONII								
KEVIN	96,1	92,8	87,6	103,1	98,8	95,2	95,5	11,3
PIRANHA	100,7	101,7	102,7	107,0	97,0	91,4	99,9	11,8
ROSIRE	104,0	107,5	105,6	97,2	102,7	97,7	102,7	12,1
TAIFUN	105,6	101,3	104,2	98,2	104,5	115,8	105,1	12,4
VEDETA	93,5	96,7	99,8	94,6	97,0	99,8	96,9	11,4
Průměr abs. (t.ha ⁻¹)	12,6	13,6	10,7	10,0	11,9	12,0		11,8
MD 0,05	6,3	6,7	9,4	11,9	7,9	14,5	6,4	0,8
ODRŮDY TOLERANTNÍ K HÁDÁTKU								
BERING	104,1	105,7	89,6	107,4	100,5	95,5	100,6	13,1
HALINA KWS	102,1	98,6	97,4	96,8	102,0	97,8	99,2	12,9
JULIETTA	95,8	92,6	100,7	105,2	96,1	102,0	98,5	12,8
LIMONICA KWS	100,0	99,5	101,1	92,5	100,4	104,6	99,8	13,0
PAVLA KWS	98,0	103,7	111,0	98,1	101,0	100,1	101,9	13,2
Průměr abs. (t.ha ⁻¹)	13,7	14,4	11,9	12,2	12,2	13,6		13,0
MD 0,05	6,3	6,7	9,4	11,9	7,9	14,5	6,3	0,8

Souhrn

Seznam doporučených odrůd zveřejňuje každý rok ÚKZÚZ na základě pověření Ministerstva zemědělství České republiky. Podílejí se Svazy pěstitelů cukrovky, cukrovarnické společnosti a osivařské firmy. Zkoušení navazuje na systém Společného zkoušení registrovaných odrůd cukrové řepy (existující od roku 1993). Hodnotí se výskyt listových chorob, výnos, cukernatost, výnos cukru aj. Souhrnným ukazatelem, vyjadřujícím parametry odrůdy k průměru celého zkoušeného sortimentu v relativních hodnotách, je INDEX.

Do Seznamu doporučených odrůd cukrovky bylo v roce 2009 přihlášeno 34 odrůd. Zvýšil se počet odrůd se speciální tolerancí k hádátku a rizoktonii. Z tohoto důvodu byly letos odrůdy posuzovány v rámci stejné tolerance samostatně. Jsou uvedeny nejenom výsledky z roku 2009, ale i dvouletého a tříletého zkoušení odrůd. Kvalitativní i kvantitativní ukazatele zůstaly na zhruba stejné úrovni jako v loňském roce.

Klíčová slova: cukrová řepa, odrůdy, zkoušení, Seznam doporučených odrůd.

Literatura

1. Seznam doporučených odrůd cukrovky pro rok 2009. *Listy cukrov. řepař.*, 125, 2009 (1), s. 6–12.
2. Seznam doporučených odrůd cukrovky pro rok 2008. *Listy cukrov. řepař.*, 124, 2008 (1), s. 6–11.
3. Seznam doporučených odrůd cukrovky pro rok 2007. *Listy cukrov. řepař.*, 123, 2007 (1), s. 6–10.
4. BROM R., HAKAUFŮVÁ L.: Odrůdy cukrovky registrované v roce 2009. *Listy cukrov. řepař.*, 125, 2009 (2), s. 46–50.
5. BROM R., HAKAUFŮVÁ L.: Odrůdy cukrovky registrované v roce 2007. *Listy cukrov. řepař.*, 123, 2007 (3), s. 82–84

The list of recommended sugar beet varieties in the Czech Republic for the year 2010

The list is published yearly by the Central Institute for Supervising

Tab. VI. Přehled hodnocených znaků v roce 2009 v relativních hodnotách, průměr všech 6 lokalit (odrůdy jsou seřazeny podle indexu)

Odrůda	Firma*	Registrována	Typ tolerance	Typ	Výnos kořene	Cukernatost	Výnos pol. cukru	Výtěžnost	Výnos bílého cukru	INDEX
ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOMÁNII										
VICTOR	Strube	2006	RICE	N	98,1	103,6	101,5	104,8	102,6	102,3
KATKA KWS	KWS	2009	RI	C	98,8	103,1	101,7	103,9	102,6	102,1
EXPERT	SESVanderHave	2009	RI	C	96,0	104,2	100,0	106,0	101,8	102,0
KIRINGA KWS	KWS	2009	RI	N	101,8	101,0	102,7	101,4	103,1	101,8
FESTINA	KWS	2007	RI	N	101,6	100,8	102,5	101,1	102,9	101,6
PYTHON	SESVanderHave	2006	RI	N	102,8	99,5	102,4	99,6	102,7	101,2
IMPERIAL	Maribo Seed	2005	RICE	NV	102,7	100,3	102,6	99,6	101,9	101,1
ESPERANZA	KWS	2007	RI	NV	104,9	98,3	103,1	98,1	102,9	101,1
POHODA	SESVanderHave	2006	RI	N	103,8	98,7	102,7	98,4	102,4	100,8
MERAK	Strube	2003	RI	N	99,6	100,5	100,1	101,7	101,3	100,8
LASKA KWS	KWS	2009	RI	NV	102,0	99,7	101,9	99,0	101,4	100,5
SEVERA KWS	KWS	2009	RI	NC	100,0	100,7	100,8	100,5	100,6	100,4
BRITANNIA	KWS	2008	RI	N	100,2	100,1	100,4	100,5	100,8	100,4
CARUSO	Strube	2005	RICE	NV	98,2	99,7	98,0	100,3	98,6	99,2
LUCATA	Syngenta	2007	RI	N	100,1	99,6	99,8	98,4	98,6	99,2
MONZA	Syngenta	2003		N	99,7	99,2	98,6	98,9	98,2	99,0
FELICITA	KWS	2004	RI	C	94,8	101,5	96,3	102,2	97,0	98,9
MARIETTA	Syngenta	2004	RI	NV	100,3	98,7	99,1	97,5	97,9	98,6
SCORPION	SESVanderHave	2003	RI	N	99,4	98,0	97,7	98,2	97,9	98,4
ANTILLA	Maribo Seed	2002	RI	NC	97,7	99,5	97,2	99,2	96,9	98,3
CANYON	SESVanderHave	2004	RI	NV	97,2	99,5	96,8	99,6	96,8	98,3
NANCY	Maribo Seed	2006	RICE	NC	102,4	96,9	99,3	95,5	98,0	98,2
HELITA	Syngenta	2006	RICE	NC	94,4	101,2	95,7	101,1	95,5	98,1
MONDIAL	Maribo Seed	2001	RI	NC	103,5	95,8	99,3	94,1	97,6	97,8
Průměr v absolutních hodnotách					5,9	2,0	5,6	2,3	5,6	
MD 0,05					78,0	18,3	14,3	16,6	12,9	

ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOKTONII

TAIFUN	Maribo Seed	2007	RICERK	N	102,2	102,5	104,9	102,8	105,1	103,1
ROSIRE	Florimond Desprez	2008	RICERK	NV	104,6	98,1	102,8	98,0	102,7	100,8
PIRANHA	SESVanderHave	2007	RIRK	NV	101,1	99,1	100,0	98,9	99,9	99,7
VEDETA	Syngenta	2009	RICERK	N	98,2	99,4	97,5	98,8	96,9	98,3
KEVIN	Strube	2007	RICERK	N	93,8	100,9	94,8	101,7	95,5	98,0
Průměr v absolutních hodnotách					7,1	1,7	6,5	2,2	6,4	
MD 0,05					69,9	18,6	13,0	16,9	11,8	

ODRŮDY TOLERANTNÍ K HÁĎÁTKU

PAVLA KWS	KWS	2009	RICENEM	NC	99,6	101,6	101,5	102,1	101,9	101,3
LIMONICA KWS	KWS	2008	RINEM	C	96,9	102,9	99,9	102,8	99,8	100,6
HALINA KWS	KWS	2009	RINEM	NC	95,0	103,3	98,2	104,2	99,2	100,4
BERING	Strube	2009	RINEM	N	105,3	95,4	100,8	95,2	100,6	99,1
JULIETTA	KWS	2006	RINEM	NV	103,1	96,8	99,7	95,7	98,5	98,5
Průměr v absolutních hodnotách					4,9	2,3	5,7	2,9	6,3	
MD 0,05					77,8	18,6	14,4	16,8	13,0	

* Seznam doporučených odrůd cukrovky obsahuje údaje o zástupci v ČR a udržovateli, zde uvádíme pouze orientační údaj.

Tab. VII. Dvouleté výsledky odrůd zkoušených v letech 2008 a 2009 v relativních hodnotách (odrůdy jsou seřazeny podle indexu)

Odrůda	Výnos kořene	Cukernatost	Výnos pol. cukru	Výtěžnost	Výnos bílého cukru	INDEX
ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOMÁNII						
POHODA	105,2	99,4	104,5	99,4	104,6	102,2
ESPERANZA	106,1	98,1	104,2	98,1	104,1	101,6
FESTINA	101,9	100,4	102,4	100,5	102,6	101,4
BRITANNIA	100,9	100,7	101,8	101,1	102,3	101,3
PYTHON	103,6	98,9	102,4	98,8	102,3	100,9
MERAK	98,4	101,4	99,8	102,5	100,9	100,8
CANYON	101,7	99,8	101,6	99,9	101,7	100,8
VICTOR	93,7	103,7	97,2	105,0	98,4	100,2
IMPERIAL	100,4	100,3	100,5	99,7	99,8	100,1
SCORPION	103,7	97,7	101,4	97,5	101,2	100,0
CARUSO	99,6	99,7	99,4	99,9	99,6	99,7
LUCATA	99,1	100,1	99,3	99,1	98,3	99,2
ANTILLA	98,5	100,0	98,5	99,6	98,1	99,0
FELICITA	93,9	102,3	96,2	103,0	96,9	99,0
NANCY	101,9	97,9	99,8	97,0	98,8	98,9
MONZA	98,4	99,6	97,9	99,4	97,6	98,8
MARIETTA	98,2	99,3	97,7	98,7	97,1	98,3
MONDIAL	101,4	97,1	98,6	95,9	97,4	97,9
HELITA	92,2	102,1	94,2	102,1	94,2	97,7
MD 0,05	3,5	1,1	3,4	1,4	3,4	počet pok./rok
Průměr v abs. hodn.	80,4	18,6	15,0	16,8	13,5	7/2008
Průměr v abs. hodn.	78,0	18,3	14,3	16,6	12,9	6/2009

ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOKTONII						
PIRANHA	102,6	99,1	101,6	99,1	101,6	100,6
TAIFUN	97,7	101,4	99,2	101,3	99,1	99,9
KEVIN	95,6	101,3	96,7	102,0	97,4	99,1
MD 0,05	4,8	1,1	4,9	1,4	5,0	počet pok./rok
Průměr v abs. hodn.	71,0	18,8	13,3	17,1	12,1	7/2008
Průměr v abs. hodn.	69,9	18,6	13,0	16,9	11,8	6/2009

ODRŮDY TOLERANTNÍ K HÁĎÁTKU						
LIMONICA KWS	96,7	102,9	99,6	103,6	100,3	100,9
JULIETTA	103,3	97,0	100,2	95,7	98,9	98,7
MD 0,05	3,1	0,9	3,4	1,3	3,6	počet pok./rok
Průměr v abs. hodn.	76,7	18,8	14,4	16,8	12,9	7/2008
Průměr v abs. hodn.	77,8	18,6	14,4	16,8	13,0	6/2009

and Testing in Agriculture (ÚKZÚZ) commissioned by the Ministry of Agriculture of the Czech Republic. Those who take part in the testing are Sugar Beet Growers Associations, sugar companies and seed firms. The testing replaces the former system of United testing of registered sugar beet varieties (existing since 1993). Leaf diseases, yield, sugar content, sugar yield etc. are evaluated. The INDEX is the overall indicator expressing parameters of a variety to the average of all tested assortment on a relative scale.

34 varieties entered the list of recommended sugar beet varieties in the year 2009. The number of varieties with special tolerance to rhizoctonia and nematodes increased. Therefore, in this year the varieties of the same tolerance were evaluated independently. Not only the 2009 results, but also the two- and three-year long variety evaluation results are listed. Both qualitative and quantitative indicators have remained at roughly the same level as in the last year.

Key words: sugar beet, varieties, testing, The list of recommended varieties.

Kontaktní adresa – Contact address:

Ing. Lenka Hakaufová, ÚKZÚZ, OPZ – referát semenných okopanin, Za Opravnou 4, 150 06 Praha 5 Motol, Česká republika, e-mail: lenka.hakaufova@ukzuz.cz

SEZNAM DOPORUČENÝCH ODRŮD CUKROVKY PRO ROK 2010

Dokument v oficiálním znění, včetně všech tabulek, je dostupný mj. na webových stránkách Listů cukrovarnických a řepařských:

<http://www.cukr-listy.cz>

Seznam doporučených odrůd cukrovky pro rok 2010

Tab. VIII. Tříleté výsledky odrůd zkoušených v letech 2007 až 2009 v relativních hodnotách (odrůdy jsou seřazeny podle indexu)

Odrůda	Výnos kofene	Cukernatost	Výnos pol. cukru	Výtěžnost	Výnos bílého cukru	INDEX
--------	--------------	-------------	------------------	-----------	--------------------	-------

ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOMÁNII

ESPERANZA	106,4	98,4	104,6	98,4	104,6	101,9
FESTINA	102,8	99,8	102,7	99,7	102,7	101,2
POHODA	103,7	99,0	102,6	98,9	102,6	101,1
PYTHON	103,5	99,0	102,5	99,0	102,5	101,0
CANYON	102,0	99,5	101,7	99,5	101,7	100,7
MERAK	97,7	101,4	99,2	102,5	100,3	100,5
IMPERIAL	100,7	100,3	100,8	99,7	100,2	100,2
VICTOR	94,8	103,0	97,7	104,2	98,8	100,2
FELICITA	95,0	102,9	97,8	103,7	98,7	100,1
SCORPION	101,9	98,6	100,6	98,7	100,7	100,0
ANTILLA	99,2	100,6	99,8	100,2	99,3	99,8
CARUSO	99,9	99,7	99,7	99,7	99,7	99,7
LUCATA	99,5	100,3	99,9	99,4	99,0	99,6
MARIETTA	99,5	99,6	99,3	99,2	98,8	99,3
NANCY	100,1	99,2	99,2	98,5	98,5	99,1
MONZA	98,8	99,7	98,3	99,3	97,9	98,9
MONDIAL	101,7	97,6	99,4	96,4	98,1	98,5
HELITA	93,2	102,2	95,3	102,2	95,3	98,2
MD 0,05	2,8	0,9	2,7	1,2	2,7	počet pok./rok
Průměr v abs. hodn.	85,6	17,9	15,3	16,1	13,4	8/2007
Průměr v abs. hodn.	80,4	18,6	15,0	16,8	13,5	7/2008
Průměr v abs. hodn.	78,0	18,3	14,3	16,6	12,9	6/2009

ODRŮDY TOLERANTNÍ K RIZOKTONII

TAIFUN	97,5	101,8	99,3	101,5	99,0	100,0
KEVIN	98,3	99,9	98,2	100,5	98,9	99,4
MD 0,05	4,0	1,3	3,8	1,5	3,8	počet pok./rok
Průměr v abs. hodn.	77,7	18,0	14,0	16,3	12,7	8/2007
Průměr v abs. hodn.	71,0	18,8	13,3	17,1	12,1	7/2008
Průměr v abs. hodn.	77,8	18,6	14,4	16,8	13,0	6/2009

ODRŮDY TOLERANTNÍ K HÁĎÁTKU

JULIETTA	102,1	98,1	100,1	97,4	99,3	99,2
MD 0,05	3,4	1,6	3,9	2,1	4,2	počet pok./rok
Průměr v abs. hodn.	92,5	17,2	15,8	15,0	13,8	8/2007
Průměr v abs. hodn.	76,7	18,8	14,4	16,8	12,9	7/2008
Průměr v abs. hodn.	77,8	18,6	14,4	16,8	13,0	6/2009